

BügelHajema

Plek voor ideeën

Memo

Opdrachtgever: Commanderie Ootmarsum b.v.

projectnummer 051.13.00.00.00

Onderwerp: Actualisatie Flora en faunaonderzoek Commanderie Ootmarsum

Datum: 21-09-2015

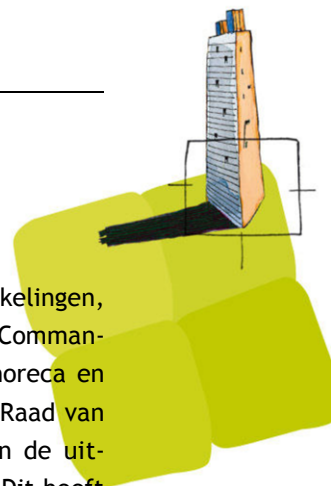
Inleiding

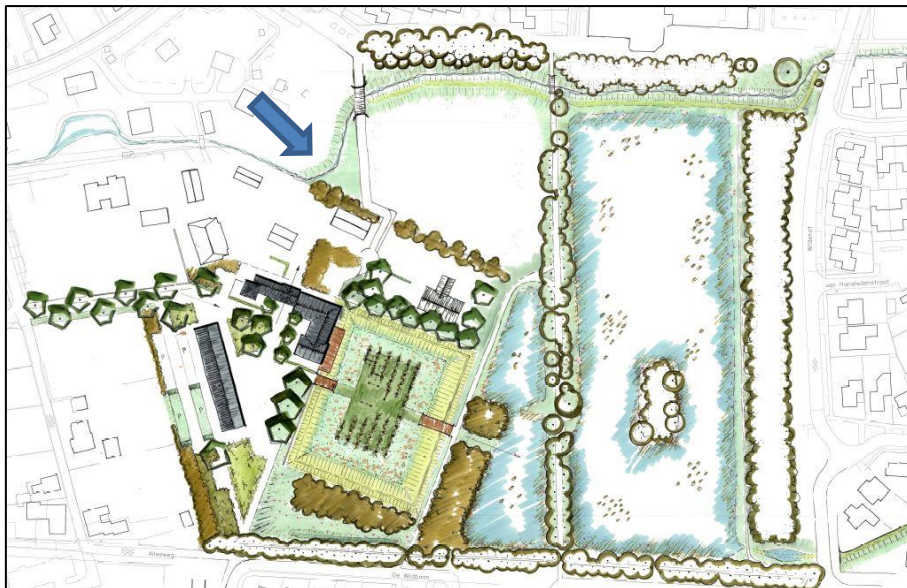
Op 24 april 2014 heeft de gemeenteraad het bestemmingsplan Commanderie Ootmarsum gewijzigd vastgesteld. In dit plan was het kader opgenomen voor verschillende ontwikkelingen, zoals woningbouw op de voormalige gemeentewerf, een deel van de vijvers en langs de Commanderiestraat, de bouw van een ambachtelijke brouwerij en een hotel, verplaatsing van horeca en uitbreiding van het parkeren op de Stadsweide. De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft op 10 december 2014 het bestemmingsplan vernietigd. Naar aanleiding van de uitspraak van de Raad van State heeft een heroverweging van de plannen plaats gevonden. Dit heeft geresulteerd in het raadsbesluit van 31 maart 2015, waarbij is besloten om af te zien van woningbouw op de vijvers en de bouw van een hotel. De rest van de plannen zal wel doorgang vinden, waarbij de raad heeft besloten de planvorming in tweeën te knippen. Als eerste zal de planvorming voor het Openluchtmuseum, Weemhof en ambachtelijke bierbrouwerij Othmar worden opgepakt. Hiertoe is een bestemmingsplan opgesteld.

In 2011 is voor het (veel grotere) oorspronkelijke plangebied een flora- en faunaonderzoek (Flora- en faunaonderzoek op de locatie Commanderie te Ootmarsum, september 2011) uitgevoerd door Faunaconsult. Omdat dit onderzoek een geldigheid heeft van 3 jaar, is het onderzoek ten behoeve van het hierboven genoemde bestemmingsplan, in juli 2015 geactualiseerd. Deze notitie bevat die actualisatie. Deze actualisatie heeft de vorm van een oplegnotitie bij het reeds eerder uitgevoerde flora- en faunaonderzoek en zal vooral ingaan op verschillen met het eerder uitgevoerde onderzoek.

Huidige situatie en plannen

Het nieuwe plangebied ligt ten zuiden van de historische kern van Ootmarsum en valt grotendeels samen met het oorspronkelijke gebied van de Commanderie. Het gebied wordt in het noorden begrensd door de Smithuisstraat - Bevervorderstraat, in het oosten door de Wildehof, in het zuiden door de Wildbaan - De Brake en in het westen door het Oldenzaalsvoetpad. Hoewel op dit moment nog steeds elementen van de historische tuinaanleg en bebouwing van de Commanderie in het terrein zijn terug te vinden, maakt het gebied een rommelige en gesloten indruk. Aan de noordkant van het plangebied ligt het Openluchtmuseum. Het Openluchtmuseum bestaat uit histo-

Figuur 2. Inrichtingsschets van plangebied en omgeving. De pijl geeft de locatie aan waar de Molenbeek wordt omgelegd

Bevindingen op hoofdlijnen

Het uitgevoerde flora- en faunaonderzoek van Faunaconsult dateert van september 2011. Ten aanzien van het beleidskader en de ligging ten opzichte van de EHS en Natura 2000-gebieden is niets veranderd. Het gebied waar de actualisatie heeft plaatsgevonden betreft slechts een onderdeel van het eerdere onderzochte gebied. Het gebied ligt nu deels braak. Verder zijn er nog enkele boomgaardjes en volkstuintjes met sierheesters en fruitbomen aanwezig. De graslandjes bestaan onder meer uit zachte witbol, met kruidachtige planten als smalle weegbree, ridderzuring, kruipende boterbloem en langs de randen soms met framboos en braam. Wat betreft hoger opgaande bomen staan er onder meer coniferen, sparren en fruitbomen. Behoudens het braak liggende gedeelte lijkt er weinig veranderd ten opzichte van 2011. De schuur waar in 2010 nog mogelijk steenuil en kerkuil als broedvogel voorkwamen is inmiddels gesloopt. Uit het raadplegen van de Nationale Database Flora en Fauna¹ (NDFF) via Quickscanhulp.nl² (© NDFF - quickscanhulp.nl 06-07-2015) blijkt dat in de omgeving van het projectgebied de laatste vijf jaar verschillende op basis van de Flora- en faunawet (Ffw) middelzwaar en streng beschermde soorten zijn waargenomen. In onderstaande tekst wordt per soortgroep kort de stand van zaken besproken.

¹ Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). De NDFF is de meeste complete natuurdatabank van Nederland. De NDFF geeft informatie over waarnemingen van beschermde en zeldzame planten en dieren en bevat uitsluitend gevalideerde gegevens: de Gegevensautoriteit Natuur heeft vastgesteld dat ze kloppen. Informatie is te vinden op www.natuurloket.nl.

² Quickscanhulp.nl is een online applicatie waarmee een afgeleide van data uit de NDFF wordt weergegeven. Het is daarmee een hulpmiddel voor ervaren ecologen om te bepalen of een beschermde soort wel of niet in het projectgebied kan voorkomen. Quickscanhulp.nl geeft aan op welke afstand waarnemingen van beschermde soorten in relatie tot het projectgebied zijn aangetroffen. Voor Quickscanhulp.nl worden alleen gevalideerde waarnemingen gebruikt, de Gegevensautoriteit Natuur staat hiervoor in.

Het plangebied vanaf de wildbaan in noordelijke richting

Het plangebied vanaf de vijvers in westelijke richting

Het plangebied in oostelijke richting

Vaatplanten

Uit de opgave van Quickscanhulp.nl (6-7-2015) blijkt dat in de omgeving van het plangebied verschillende beschermde planten zijn waargenomen, zoals meerdere soorten orchideeën, parnassia en kleine zonnedauw. In 2011 is alleen de licht beschermde grote kaardenbol in het plangebied aangetroffen. De uit de Quickscanhulp.nl gebleken soorten komen echter niet in het plangebied voor. De bodem is daarvoor te voedselrijk. Vermoedelijk betreffen het hier waarnemingen uit de nabijgelegen natuurgebieden. In het plangebied zelf zijn geen beschermde planten aangetroffen en deze komen naar alle waarschijnlijkheid ook niet voor.

Vleermuizen

Aangenomen kan worden dat het plangebied een foerageerfunctie heeft voor verschillende soorten vleermuizen. Daarbij gaat het om soorten als rosse vleermuis, gewone dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis. In het plangebied zelf zijn in 2011 geen verblijfplaatsen aangetroffen en het is niet waarschijnlijk dat er nu in 2015 wel verblijfplaatsen aanwezig zijn. Bebouwing en geschikte bomen ontbreken. In het noordelijk deel van het plangebied komt wel bebouwing voor, onder meer in de vorm van boerenschuren die behoren bij het Openluchtmuseum. Deze bebouwing blijft echter intact. In 2011 zijn verblijfplaatsen aangetroffen in de brandweerkazerne. Deze is inmiddels gesloopt. Binnen het plangebied wordt verder geen bebouwing gesloopt die geschikt zou kunnen zijn voor vleermuizen. Omdat het plangebied voor een belangrijk deel een open groene functie behoudt, is te verwachten dat het plangebied na inrichting van waarde blijft als foerageergebied voor vleermuizen. Ook in de omgeving van het plangebied is veel geschikt foerageergebied aanwezig, zoals de ijsbaan en de vijvers.

Overige zoogdieren

Ten aanzien van de overige zoogdieren zijn in 2011 in het plangebied alleen licht beschermde soorten aangetroffen als aardmuis, bosmuis, en bosspitsmuis. Ook kunnen licht beschermde marterachtigen als bunzing en hermelijn in het plangebied worden verwacht. Uit de opgave van Quickscanhulp.nl komen in de omgeving van het plangebied veldspitsmuis en waterspitsmuis als strenger beschermde zoogdiersoorten naar voren. Het voorkomen hiervan binnen het plangebied is echter onwaarschijnlijk. Beide soorten houden van schrale, kruidenrijke graslanden en de waterspitsmuis van schrale oevers, langs heldere beken. Het dal van de Mosbeek en omgeving is voor deze soorten in principe een geschikte biotoop. Tot slot kan de eekhoorn in het plangebied worden verwacht. Eekhoornnesten zijn echter niet in het plangebied aangetroffen, maar kunnen zich hier wel bevinden. Indien deze al aanwezig zijn, zullen ze zich naar verwachting in de omliggende bossjes bevinden. Na de inrichting zal het gebied een bepaalde waarde als foerageergebied voor de eekhoorn behouden.

Als gevolg van de beoogde ruimtelijke ontwikkelingen zullen mogelijk verblijfplaatsen van enkele licht beschermde diersoorten worden verstoord en vernietigd (artikel 11 van de Ffw). Ook kunnen bij de werkzaamheden enkele exemplaren worden gedood (artikel 9 van de Ffw). Zoals eerder genoemd gaat het hierbij om algemeen voorkomende soorten die onder het lichte beschermingsniveau vallen. Deze soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen bij ruimtelijke ontwikkelingen in de vrijstellingsregeling. Voor deze soorten hoeft dan ook geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten de algemene zorgplicht van de Ffw.

Vogels

Met betrekking tot de bescherming van nestplaatsen van vogels worden vogelsoorten in twee groepen in gedeeld. Bij de groep waar verreweg de meeste vogelsoorten in vallen is de nestplaats alleen beschermd ten tijde van het gebruik als broedplaats (broedseizoen). Het aantal vogelsoorten in de andere groep is beperkt, maar heeft onder meer betrekking op verschillende soorten roofvogels en uilen. Van deze laatste groep is de nestplaats het gehele jaarrond beschermd, ook als deze tijdelijk niet in gebruik is (zowel binnen als buiten het broedseizoen). In het plangebied stond vroeger een schuur met een nestplaats van steenuil en kerkuil. Deze schuur is inmiddels gesloopt. Nestplaatsen van andere soorten vogels met een jaarrond beschermde nestplaats worden op grond van de terreinkenmerken niet in het plangebied verwacht. Er staan weinig geschikte bomen voor roofvogelnesten en in het deel van het plangebied waar de ingrepen plaatsvinden, is geen bebouwing aanwezig. In het overige deel van de bebouwing zijn nestplaatsen van bijvoorbeeld huismus niet geheel uitgesloten. Hier vinden echter geen ingrepen plaats en treden er derhalve ook geen negatieve effecten op.

Buiten de broedtijd zwerven ijsvogels overal rond. Een waarneming zegt niets over de waarde van het gebied voor deze soort. Het is waarschijnlijk dat de grotere vijvers in de buurt wel een foera-

geergebied voor de ijsvogel vormen. Deze blijven behouden. De planontwikkeling zal daarom naar verwachting geen effect op een eventuele populatie ijsvogels hebben.

Voor de overige vogelsoorten geldt dat wanneer werkzaamheden tijdens het broedseizoen worden uitgevoerd, er in gebruik zijnde nesten van vogels kunnen worden verstoord en vernietigd. Het is verboden nesten van vogels (indien nog in functie) te verstoren of te vernietigen (artikel 11 en 12 van de Ffw). Met betrekking tot de planning en uitvoering van de werkzaamheden dient daarom rekening te worden gehouden met het broedseizoen. De Ffw kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het is van belang of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt dat het broedseizoen ongeveer van 15 maart tot 15 juli duurt.

Vissen, amfibieën en reptielen

In 2011 zijn in het (grotere toenmalige) plangebied geen beschermde vissen en reptielen aangetroffen. Voor reptielen is het plangebied ook ongeschikt. In het (actuele kleinere) plangebied komt geen open water voor dat geschikt is voor vissen. Vlakbij het plangebied komen veel vissen voor in de vijver en de ijsbaan. Ook hier zijn echter geen beschermde soorten aangetroffen. De Molenbeek ten noorden van het plangebied zal worden verlegd. Deze beek is dusdanig smal en ondiep dat hier geen beschermde vissen in zijn te verwachten. Ook uit de Quickscanhulp.nl komen geen beschermde vissoorten naar voren.

In het plangebied zijn wel licht beschermde amfibieën te verwachten die ook in 2011 uit de inventarisatie naar voren gekomen zijn: gewone pad, middelste groene kikker (bastaardkikker) en bruine kikker. Als gevolg van de beoogde ruimtelijke ontwikkelingen zullen mogelijk verblijfplaatsen van enkele licht beschermde soorten worden verstoord en vernietigd (artikel 11 van de Ffw). Ook kunnen bij de werkzaamheden enkele exemplaren worden gedood (artikel 9 van de Ffw). Zoals eerder genoemd gaat het hierbij om algemeen voorkomende soorten die onder het lichte beschermingsniveau vallen. Deze soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen bij ruimtelijke ontwikkelingen in de vrijstellingsregeling. Voor deze soorten hoeft dan ook geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten de algemene zorgplicht van de Ffw. Zoals gezegd heeft de Molenbeek weinig waarde voor vissen. Er kunnen echter wel licht beschermde amfibieën in voorkomen. Ten aanzien van het dempen van een deel van de beek wordt sterk aanbevolen volgens de gedragscode van de waterschappen te werken. Damping dient te geschieden na de voortplantingsperiode en voor de winterrust van amfibieën: tussen 15 juli en 1 november. Bij het dempen dient in een richting opgewerkt te worden, zodat eventueel aanwezige dieren kunnen ontsnappen.

De Molenbeek bij het museumterrein

Ongewervelde dieren

In het plangebied zijn in 2011 geen beschermde vlinders, libellen of andere ongewervelden waargenomen. Op grond van de huidige terreinkenmerken van het gebied, worden deze ook nu niet in het plangebied verwacht. Uit de Quickscanhulp.nl (2015) komt de rouwmantel als beschermde vlinder naar voren. Dit is echter in Nederland een incidentele en zwervende soort, die in het plangebied zeker geen vaste standplaats heeft.

Conclusie

Beschermde gebieden in het kader van de EHS en Natura 2000 liggen op voldoende afstand, zodat hier geen negatieve effecten op worden verwacht. Omdat de schuur met mogelijke verblijfplaatsen van steenuil en kerkuil is gesloopt, vinden ten aanzien van deze soorten ten gevolge van de planontwikkelingen geen negatieve effecten plaats. Vogels met een jaarrond beschermde nestplaats worden in het deel van het plangebied, waar ingrepen plaatsvinden niet verwacht. Tevens vinden er geen werkzaamheden plaats in gebouwen en bomen waar in het onderzoek van 2011 mogelijk verblijfplaatsen van vleermuizen en/of belangrijke vliegroutes van vleermuizen zijn aangetroffen. De actualisatie van het onderzoek van 2011 geeft geen aanleiding te veronderstellen dat het deel van het plangebied waar de ingrepen gepland zijn zodanig is veranderd dat hier vergeleken met 2011 andere beschermde soorten planten en dieren voorkomen. Het plangebied behoudt voor een belangrijk deel een waarde als foerageergebied voor vogels en vleermuizen. Verblijfplaatsen van strenger beschermde soorten, anders dan broedvogels, worden in het plangebied niet verwacht. Indien met de planontwikkeling rekening wordt gehouden met het broedseizoen van vogels worden geen verbodsovertredingen ten aanzien van de Ffw verwacht. Daarnaast wordt geadviseerd om bij het dempen van een deel van de Molenbeek volgens de gedragscode van de wa-

terschappen te werken ten aanzien van het voorkomen van amfibieën. Het bestemmingsplan is in het kader van de natuurwetgeving uitvoerbaar.

Assen, 21 september 2015

Bijlage Opgave NDFF/Quickscanhulp, juli 2015

Bekende verspreiding van soorten ten opzichte van het plangebied – levering uit de NDFF.

HET NATUURLOKET

disclaimer De Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) is de meest omvangrijke landelijke informatiebron van verspreidingsgegevens en bevat betrouwbare waarnemingen van planten en dieren in een bepaald gebied. Het systeem is in opbouw, nieuwe gegevens worden met regelmaat toegevoegd. Alle gegevens in de NDFF zijn gevalideerd. Nader (veld-)onderzoek kan noodzakelijk zijn om aanwezigheid van een soort te bevestigen of uit te sluiten.

Copyright vermelden bij verwijzen of citeren naar deze levering: '© NDFF - quickscanhulp.nl 06-07-2015 13:07:29'

Op de volgende pagina's vindt u de lijst met soorten en afstanden ten opzichte van het plangebied dat deze soorten zijn waargenomen. Een toelichting op deze lijst is te vinden op: www.quickscanhulp.nl.

Mocht u vragen hebben dan kunt u contact opnemen met de Helpdesk van Het Natuurloket:

e-mail: info@natuurloket.nl

telefoon: 0800 2356333

Soort	Soortgroep	Bescherming	Afstand
Brede orchis	Vaatplanten	tabel II	0 - 1 km
Gevlekte orchis	Vaatplanten	tabel II	0 - 1 km
Kleine zonnedaauw	Vaatplanten	tabel II	0 - 1 km
Parnassia	Vaatplanten	tabel II	0 - 1 km
Rietorchis	Vaatplanten	tabel II	0 - 1 km
Steenanjer	Vaatplanten	tabel II	0 - 1 km
Wilde gagel	Vaatplanten	tabel II	0 - 1 km
Eekhoorn	Zoogdieren	tabel II	0 - 1 km
rouwmantel	Insecten-Dagvlinders	tabel III	0 - 1 km
Boomvalk	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Buizerd	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Gierzwaluw	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Grote Gele Kwikstaart	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Havik	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Huismus	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Kerkuil	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Ooievaar	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Ransuil	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Roek	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Sperwer	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Steenuil	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Wespendief	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Veldspitsmuis	Zoogdieren	tabel III	0 - 1 km
Waterspitsmuis	Zoogdieren	tabel III	0 - 1 km
Vliegend hert	Insecten-Kevers	tabel II	1 - 5 km
Levendbarende hagedis	Reptielen	tabel II	1 - 5 km
Beenbreek	Vaatplanten	tabel II	1 - 5 km
Daslook	Vaatplanten	tabel II	1 - 5 km
Grote keverorchis	Vaatplanten	tabel II	1 - 5 km
Jeneverbes	Vaatplanten	tabel II	1 - 5 km
Klokjesgentiaan	Vaatplanten	tabel II	1 - 5 km
Lange ereprijs	Vaatplanten	tabel II	1 - 5 km
Ronde zonnedaauw	Vaatplanten	tabel II	1 - 5 km
Spaanse ruiter	Vaatplanten	tabel II	1 - 5 km
Steenbreekvaren	Vaatplanten	tabel II	1 - 5 km
Veenmosorchis	Vaatplanten	tabel II	1 - 5 km
Waterdrieblad	Vaatplanten	tabel II	1 - 5 km
Welriekende nachtorchis	Vaatplanten	tabel II	1 - 5 km
Wilde marjolein	Vaatplanten	tabel II	1 - 5 km
Edelhert	Zoogdieren	tabel II	1 - 5 km
Steenmarter	Zoogdieren	tabel II	1 - 5 km
Boomkikker	Amfibieën	tabel III	1 - 5 km
Heikikker	Amfibieën	tabel III	1 - 5 km